

ЗАТВЕРДЖЕНО

Голова Приймальної комісії
КЗ СОР «Сумський фаховий
медичний коледж»

25.05.2026 р.

Юлія РЯБОКОНЬ

ПРОГРАМА

вступного випробування

з української мови (*усна співбесіда*) для вступників на основі
базової та повної середньої освіти
для здобуття освітньо-професійного ступеня
фахового молодшого бакалавра

Розглянуто і схвалено на засіданні
предметної екзаменаційної комісії
з української мови для проведення
вступного випробування

Протокол № 1 від 25.05.2026

Голова комісії Людмила ЛЯШЕНКО

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Українська мова є державною мовою України. Це передбачає її пріоритетне використання в усіх сферах суспільного життя. Оволодіння українською мовою сприяє залученню до надбань культури українського народу, виробляє почуття впевненості у власних силах, допомагає свідомо мотивувати вибір майбутньої професії.

Досконале володіння державною мовою – важлива умова формування особистості майбутнього фахівця, становлення його високодуховного, національно зорієнтованого світогляду як запоруки професійної кар'єри, передумови формування фахової компетенції. Найважливішим завданням освіти в Україні на сучасному етапі є залучення молоді до національної культури на основі рідної мови.

Програму вступного випробування з української мови у форматі співбесіди складено на підставі чинних програм із української мови для 5-9 класів (наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804).

Основна мета навчання рідної мови полягає у формуванні національно свідомої, духовно багатой мовної особистості, яка володіє вміннями й навичками вільно та доцільно користуватися засобами рідної мови – її стилями, типами, жанрами в усіх видах мовленнєвої діяльності, тобто забезпечує належний рівень комунікативної компетенції. Зазначена мета передбачає здійснення навчальної, розвивальної і виховної функцій освітнього змісту навчального предмета: уміти правильно писати слова з вивченими орфограмами; знаходити й виправляти орфографічні помилки; добре володіти лексикологією української мови; навчитися пояснювати синоніми, омоніми, антоніми; розрізняти однозначні та багатозначні слова; вивчити пряме й переносне значення слів; розуміти образне значення фразеологізмів; вивчити морфологічні норми української мови; ставити розділові знаки за допомогою вивчених правил у простих та складних реченнях дотримуватися норм мовленнєвого етикету.

Матеріал програми проведення співбесіди з української мови для вступника на основі базової та повної загальної середньої освіти розподілено за такими розділами: «Фонетика. Графіка», «Лексикологія. Фразеологія», «Морфологія», «Синтаксис», «Пунктуація», «Орфографія».

На відповідь вступника під час співбесіди відводиться 15 хвилин.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ
для співбесіди
З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

1. Звуки мови. Голосні і приголосні звуки. Наголос.
2. Український алфавіт. Співвідношення звуків і букв. Звукове значення букв *я, ю, є, і, щ* та буквосполучень *дз, дж*.
3. Ненаголошені голосні, їх вимова і позначення на письмі. Вимова приголосних звуків та позначення їх на письмі. Уподібнення приголосних звуків
4. Спільнокореневі слова і форми слів. Значущі частини слова: корінь, префікс, суфікс, закінчення.
5. Найпоширеніші чергування голосних та приголосних звуків.
6. Правила вживання апострофа.
7. Правила вживання знака м'якшення. Позначення подовжених м'яких приголосних та збігу однакових приголосних звуків.
8. Написання слів іншомовного походження.
9. Спрощення в групах приголосних.
10. Вимова і написання префіксів *з-* (*зі-, с-*), *роз-*, *без-*, *пре-*, *прі-*, *при-*.
11. Змінювання і творення слів. Основні способи словотворення в українській мові. Зміни приголосних при творенні слів.
12. Правопис складних і складноскорочених слів.
13. Поняття про лексику. Лексичне значення слова. Однозначні і багатозначні слова. Пряме і переносне значення слів.
14. Синоніми, антоніми, омоніми.
15. Загальноновживані слова. Діалектні та професійні слова.
16. Поняття про фразеологізми. Фразеологізми в ролі членів речення.
17. Поняття про самостійні та службові частини мови.
18. Іменник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.
19. Назви істот і неістот, загальні й власні назви. Рід, число, відмінок іменників.
20. Відміни іменників. Правопис відмінкових закінчень іменників.

21. Невідмінювані іменники. Способи творення іменників.
22. Правопис найуживаніших суфіксів іменників. Велика буква у власних назвах.
23. Прикметник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.
24. Ступені порівняння прикметників, їх утворення.
25. Відмінювання прикметників. Способи творення прикметників.
26. Правопис відмінкових закінчень і найуживаніших суфіксів прикметників. Написання складних прикметників.
27. Числівник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Числівники кількісні і порядкові. Числівники прості, складні і складені.
28. Відмінювання кількісних і порядкових числівників. Правопис числівників.
29. Займенник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.
30. Відмінювання займенників. Правопис займенників.
31. Дієслово як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Неозначена форма дієслова.
32. Способи дієслова (дійсний, умовний, наказовий). Види дієслів (доконаний і недоконаний). Часи дієслів.
33. Дієслова I і II дієвідмін. Особа і число. Безособові дієслова. Способи творення дієслів. Правопис дієслів.
34. Дієприкметник як особлива форма дієслова: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієприкметниковий зворот. Правопис дієприкметників.
35. Дієприслівник як особлива форма дієслова: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієприслівниковий зворот. Правопис дієприслівників.
36. Прислівник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Ступені порівняння прислівників. Способи їх творення. Правопис прислівників.

37. Прийменник як службова частина мови. Правопис прийменників разом, окремо і через дефіс.
38. Сполучник як службова частина мови. Сполучники сурядності і підрядності. Правопис сполучників окремо і через дефіс.
39. Частка як службова частина мови. Написання часток. Не і ні з різними частинами мови.
40. Вигук як частина мови. Правопис вигуків.
41. Словосполучення. Будова і типи словосполучень за способом вираження головного члена.
42. Просте речення. Види речень за метою висловлювання: розповідні, питальні, спонукальні. Окличні речення.
43. Члени речення (підмет і присудок; додаток, означення, обставини), способи їх вираження та різновиди. Прикладка як різновид означення. Порівняльний зворот.
44. Розділові знаки в кінці речення. Тире між підметом та присудком. Розділові знаки при прикладках і порівняльних зворотах.
45. Речення двоскладні і односкладні. Різновиди односкладних речень. Повні й неповні речення. Тире в неповних реченнях.
46. Однорідні члени речення. Узагальнювальне слово при однорідних членах речення. Розділові знаки при однорідних членах речення.
47. Звертання і вставні слова. Розділові знаки в них.
48. Відокремлені другорядні члени речення. Розділові знаки при відокремлених членах.
49. Складне речення, його типи. Складносурядне речення. Розділові знаки в складносурядних реченнях.
50. Складнопідрядне речення. Основні види підрядних речень. Розділові знаки в складнопідрядних реченнях.
51. Безсполучникове складне речення. Розділові знаки в безсполучниковому реченні. Складне речення з різними видами зв'язку, розділові знаки в ньому.
52. Пряма й непряма мова. Цитата. Діалог. Розділові знаки при прямій мові,

цитаті, діалозі.

53. Основні вимоги до мовлення: змістовність, послідовність, багатство, точність, доречність, виразність, правильність. Мовленнєві помилки.

ВИМОГИ ДО РІВНЯ ПІДГОТОВКИ ВСТУПНИКІВ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Вступники, які проходять вступне випробування, повинні:

- розрізняти звуки мови, визначати голосні й приголосні звуки, їх характеристику, ділити слово на склади, розпізнавати явища уподібнення приголосних звуків, спрощення в групах приголосних, основні випадки чергування звуків;
- уміти наголошувати слова відповідно до акцентних норм української мови;
- розпізнавати вивчені орфограми і пояснювати їх за допомогою правил; правильно писати слова з вивченими орфограмами;
- відділяти закінчення від основи, добирати спільнокореневі слова, розрізняти форми слова й спільнокореневі слова, визначати спосіб творення слів;
- пояснювати відомі слова, добирати до слів синоніми й антоніми та використовувати їх у мовленні; пояснювати значення фразеологізмів, крилатих висловів;
- розпізнавати частини мови, визначати їх загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль;
- розрізняти словосполучення й речення, визначати типи підрядного зв'язку в словосполученні;
- визначати структуру речення, вид речення, правильно ставити розділові знаки й обґрунтовувати їх постановку;
- визначати в реченні з прямою мовою слова автора й пряму мову, замінювати пряму мову непрямою;
- розпізнавати стилі мовлення, визначати особливості кожного з них.

Вступник повинен знати: мовні норми сучасної української літературної мови (орфографічні, орфоепічні, лексичні, граматичні, стилістичні, пунктуаційні); мовленнєві норми (етику й етикет спілкування).

Вступник повинен уміти: вільно володіти усною та писемною формами української літературної мови, правильно і грамотно говорити, формулювати й виголошувати свої думки, підтримувати діалог.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ СПІВБЕСІДИ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Рівні навчальних досягнень	Бали		Критерії оцінювання навчальних досягнень
	12-ти бальна шкала	100-200 бальна шкала	
Початковий	1	0-33 не склав	Вступник/вступниця може розрізняти об'єкт вивчення і відтворити деякі його елементи; мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності.
	2	34-66 не склав	Вступник/вступниця фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу; має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення; виявляє здатність елементарно викласти думку; може усно відтворити кілька термінів, явищ без зв'язку між ними.
	3	67-99 не склав	Вступник/вступниця відтворює менш як половину навчального матеріалу; може дати відповідь з кількох простих речень; здатен усно відтворити окремі положення завдання; не має сформованих практичних умінь та навичок.
Середній	4	100-115	Вступник/вступниця має недостатній рівень знань; знає близько половини навчального матеріалу, описує явища, процеси без пояснень причин, слабо орієнтується в поняттях.
	5	116-126	Вступник/вступниця знає більш як половину навчального матеріалу; розуміє основний навчальний матеріал; здатний з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило, відтворити його з помилками та неточностями; формулює поняття, наводить приклади; підтверджує висловлене судження прикладами.
	6	127-137	Вступник/вступниця виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, може поверхово аналізувати події, процеси, явища і робити певні

			висновки; відповідь його правильна, але недостатньо осмислена; самостійно відтворює більшу частину навчального матеріалу; відповідає за планом, висловлює власну думку щодо теми, вміє застосовувати знання на практиці.
Достатній	7	138-148	Вступник/вступниця правильно і логічно відтворює навчальний матеріал; розуміє основоположні теорії і факти, установлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; уміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок.
	8	149-159	Знання вступник/вступниця є достатньо повними, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, уміє аналізувати, установлювати найсуттєвіші зв'язки і залежності між мовними явищами, фактами, робити висновки; відповідь його повна, логічна, обгрунтована, але з деякими неточностями.
	9	160-170	Вступник/вступниця вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в дещо змінених ситуаціях, уміє аналізувати і систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; висловлює стандартну аргументацію при оцінці дій, процесів, явищ; чітко тлумачить поняття.
Високий	10	171-181	Вступник/вступниця володіє глибокими й міцними знаннями, робить аргументовані висновки; критично оцінює окремі нові мовні факти, явища, ідеї, наводить доречні приклади.
	11	182-192	Вступник/вступниця володіє узагальненими знаннями з предмета, аргументовано використовує їх; уміє застосувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності.
	12	193-200	Вступник/вступниця має системні, дієві знання, користується широким арсеналом засобів доказів своєї думки; вирішує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу явищ; відповідь повна, глибока, аргументована.

Важливо ! На остаточний результат впливатиме орфоепічна (наголос + вимова), лексична, стилістична правильність мовлення, а також граматично правильно, аргументовано, послідовно побудована відповідь.

ДЕМОНСТРАЦІЙНИЙ ВАРІАНТ СПІВБЕСІДИ

Завдання до індивідуальної усної співбесіди

1. Прочитайте слова, правильно їх наголошуючи:
разом, дрова, випадок, одинадцять.
2. Відредагуйте словосполучення: *прочитати вірно, мені повезло.*
3. Прочитайте слова. Оберіть правильний правопис слів та поясніть свій вибір, назвавши правило.
Синьо/жовтий, (з/с)питати, пр(е/и)дорогий, узгір()я, кош(е/и)ня, тиж(д)невий, не/навидіти, прикордо(н/нн)ий.
4. Прочитайте подані назви. Укажіть, у яких із них допущені помилки:
гурт Океан Ельзи, вода «Моршинська», проспект Михайла Лушпи, кінь «Гнідко», «Біблія».
5. Прочитайте речення. Визначте граматичну основу. З'ясуйте, якою частиною мови є кожне зі слів речення.
Найважливіша справа в житті кожного випускника – вибір майбутньої професії.
6. Прочитайте речення. Укажіть розділовий знак, який необхідно поставити на місці пропуску. Обґрунтуйте пунктограму.
На сизих луках скошено траву і літо буйне в береги ввійшло.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ, РЕКОМЕНДОВАНОЇ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО СПІВБЕСІДИ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

1. Авраменко О.М. Було – стало: зміни в правописі. К: 2019. 2. Авраменко О.М. Довідник з української мови. К.: Грамота, 2019.
2. Авраменко О.М. Українська мова: підручник для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів. К.: Генеза, 2017.
3. Авраменко О.М., Тищенко О. Українська мова. Правопис у таблицях, тестові завдання. К: 2019.
4. Віктор Заболотний. Українська мова і література. Типові тестові завдання. К.: Літера ЛТД, 2019.
5. Глазова О.П., Кузнецов Ю.Б. Рідна мова: Підручник для 10 класу загальноосвітніх навчальних закладів. К.: Освіта України, 2018.
6. Глазова О.П., Кузнецов Ю.Б. Рідна мова: Підручник для 5 класу загальноосвітніх навчальних закладів. К.: Освіта України, 2018.
7. Глазова О.П., Кузнецов Ю.Б. Рідна мова: Підручник для 6 класу. К.: Зодіак - Еко, 2018.
8. Глазова О.П., Кузнецов Ю.Б. Рідна мова: Підручник для 7 класу. К.: Зодіак - Еко, 2018.
9. Глазова О.П., Кузнецов Ю.Б. Рідна мова: Підручник для 8 класу. К.: Зодіак - Еко, 2018.
10. Глазова О.П., Кузнецов Ю.Б. Українська мова: Підручник для 9 класу. К.: Зодіак - Еко, 2018.
11. Єрмоленко С.Я., Сичова В.Т. Українська мова: Підручник для 9 класу. К.: Грамота, 2019.
12. Заболотний О.В., Заболотний В.В. Українська мова: підручник для 8 класу загальноосвітніх навчальних закладів. К.: Генеза, 2016.
13. Заболотний О.В., Заболотний В.В. Українська мова: підручник для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів. К.: Генеза, 2017.
14. Новий український правопис. К.: Центр навчальної літератури, 2019.
15. Орфографічний словник української мови/ А.А. Бурячок. К.: Наукова думка, 2000.
16. Орфографічний словник. Тернопіль, 2019. 23. Пентиліук М., Гайдаєнко І. та ін. Рідна мова: Підручник для 8 класу. К.: Освіта, 2018.
17. Словник української мови. Ред. В.В. Жайворонок. К.: Просвіта, 2012.
18. Словник фразеологізмів та сталих виразів сучасної української мови. 5-11 класи. К.: Основа, 2019.

Internet-ресурси

1. <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi>
2. <http://www.lib.com.ua/>
3. <http://mirslovarei.com> (www.testportal.gov.ua)
4. <http://www.dilovamova.com>
5. <http://slovopedia.org.ua>
6. <http://ukrainskamova.at.ua/>
7. <http://testzno.com.ua>